

Valsts probācijas
dienests

DROŠĀKAI, GUDRĀKAI, LABĀKAI
SABIEDRĪBAI

PUBLISKAIS PĀRSKATS 2024

PRIEKŠVārds.....	3
PAMATINFORMĀCIJA	4
DIENESTA STRUKTŪRA	5
FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI	6
VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMA EFEKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS	6
DIENESTA DARBĪBAS REZULTĀTI	11
KRIMINĀLSODS – SABIEDRISKAIS DARBS.....	12
AUDZINOŠA RAKSTURA PIESPIEDU LĪDZEKLIS – SABIEDRISKAIS DARBS	12
IZVĒRTĒŠANAS ZIŅOJUMS	13
UZRAUDZĪBA	15
AUDZINOŠA RAKSTURA PIESPIEDU LĪDZEKLIS – PROBĀCIJAS NOVĒROŠANA.....	17
IZLĪGUMA PROCESA ORGANIZĒŠANA, VADĪŠANA UN SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA	17
PROBĀCIJAS PROGRAMMAS	18
DIENESTA PĒTĪJUMI	19
DIENESTA ĪSTENOTIE PROJEKTI	19
PĀRSKATA GADĀ ĪSTENOTĀS JAUNĀS POLITIKAS INICIATĪVAS	20
DIENESTA PERSONĀLS.....	21
DIENESTA KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	22
SABIEDRISKĀS ATTIECĪBAS	22
STARPINSTITŪCIJU SADARBĪBA UN SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU	22
BŪTISKĀKIE SASNIEGUMI 2024. GADĀ UN 2025. GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI.....	23

PRIEKŠVārds

Valsts probācijas dienests (Dienests) ir mūsdienīga sodu izpildes institūcija, kas izpilda aptuveni 70% no Latvijā piemērotajiem kriminālsodiem, kā arī ar starpnieka palīdzību īsteno izlīguma procesu starp cietušo un likumpārkāpēju visās krimināltiesiskajās stadijās un veicina taisnīguma atjaunošanas jomas attīstību Latvijā. Divtūkstošo gadu sākumā dienests tika veidots, lai mūsu valsts kriminālsodu izpildes sistēmu padarītu efektīvāku, gudrāku, attīstot alternatīvas brīvības atņemšanas sodam (cietumam), un Dienests joprojām neatlaidīgi turpina strādāt šajā virzienā.

Cilvēkus, ar kuriem mums jāstrādā, mēs saucam par probācijas klientiem, nevis notiesātajiem. Tas ir attieksmes jautājums. Vispirms viņi ir cilvēki ar saviem dzīvesstāstiem un vajadzībām, nevis likumpārkāpēji. Vienlaikus mūsu īstais

klients ir Latvijas sabiedrība, kurai sniedzam drošākas sabiedrības pakalpojumu, kas iespējams tieši pateicoties šai attieksmei. Dienesta speciālisti ne tikai ierobežo probācijas klienta brīvību, kontrolē uzvedību un sniedz atbalstu dažāda rakstura sociālpsiholoģisku problēmu risināšanai, bet arī tic ikviena cilvēka spējai īstenot pārmaiņas savā dzīvē, dod cerību un attīsta motivāciju labai dzīvei, palīdz atklāt jaunas perspektīvas un iespējas to realizēšanai, nenodarot kaitējumu citiem cilvēkiem. Mēs to saucam par probācijas klientu sociālo iekļaušanu, ko uzskatām par saprātīgāko risinājumu noziedzības mazināšanai valstī.

Pārskata gadā notikušas nozīmīgas pārmaiņas probācijas klientu struktūrā un ir samazinājies kopējais probācijas klientu skaits, kas saistīts ar veiktajām izmaiņām normatīvajos aktos. Proti, būtiski samazinājies probācijas klientu skaits sabiedrisko darbu funkcijā un palielinājies probācijas klientu skaits resursietilpīgajās uzraudzības un izvērtēšanas ziņojumu sagatavošanas funkcijās. Papildus turpina attīstīties un skaitliski palielināties starpinstitūciju sanāksmju (STIS) kā darba metodes izmantošana un tiek īstenoti arī citi pasākumi esošo sadarbības tīklu paplašināšanai. Paredzams, ka līdzīgas tendences saglabāsies arī turpmākajos gados, kā rezultātā klientiem ar kompleksām vajadzībām tiks pilnvērtīgāk nodrošināts atbilstošs sociālpsiholoģisks un individualizēts atbalsts. Aizvien pieaugošs izaicinājums ir atkarību un psihiskās veselības problēmu aktualitāte probācijas klientiem, kas cieši saistīts ar šo nepieciešamību attīstīt starpdisciplināra rakstura un kompleksus atbalsta pakalpojumus, tai skaitā veidojot sadarbības attiecības ar veselības aprūpes jomas speciālistiem.

Dienestā ir izveidota personāla specializācija darbam ar bērniem un jauniešiem (probācijas klienti vecumā līdz 25 gadiem), tai skaitā izveidotas specializētas nodaļas Rīgā, Liepājā un Daugavpilī. Darbam ar šo probācijas klientu grupu Dienests tuvākajos gados pievērsīs īpašu uzmanību, turpinot pilnveidot un nostiprināt izveidoto specializāciju un veicot nepieciešamos darba telpu pielāgojumus.

Ir jāturpina arī iesāktais darbs, lai Dienesta nodarbinātajiem nodrošinātu konkurētspējīgu atlīdzību un veicinātu viņu profesionālās noturības, labbūtības attīstību. Jāņem vērā arī personāla novecošanās tendenci un ar to saistītus personālvadības problēmjautājumus. Pārskata gadā īpaša uzmanība pievērsta darba vides pilnveidošanas, adaptēšanas profesionālajām vajadzībām un darba aizsardzības jautājumiem. Darbs Dienestā ir izaicinošs un saistīts ar paaugstinātiem profesionālās “izdegšanas” riskiem - šai problēmai pastāvīgi jāpievērš īpaša uzmanība.

Valsts probācijas dienesta vadītājs
Imants Jurevičs

PAMATINFORMĀCIJA

Dienests ir tieslietu ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts politiku tam noteikto funkciju ietvaros. Dienesta juridiskais statuss, funkcijas, uzdevumi, kompetence un tiesības ir noteiktas Valsts probācijas dienesta likumā un Ministru kabineta 2024. gada 9. aprīļa noteikumos Nr. 226 „Valsts probācijas dienesta nolikums”. Dienesta darbības mērķis ir veicināt sabiedrības drošību, nodrošinot kvalitatīvu Dienesta funkciju īstenošanu.

Dienesta funkcijas

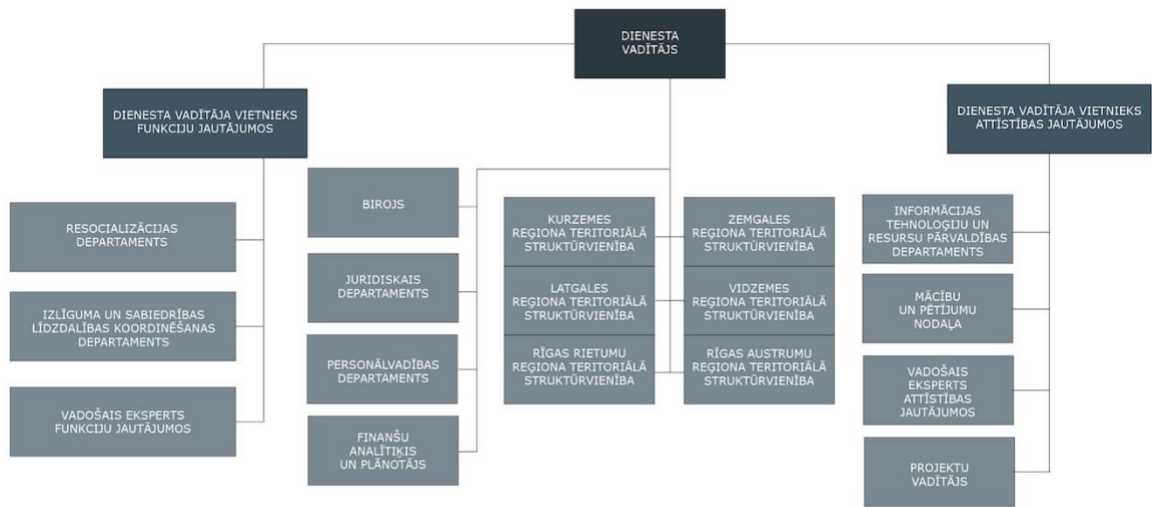
Saskaņā ar Valsts probācijas dienesta likuma 6. pantu Dienests īsteno šādas funkcijas:

- 1) sniedz izvērtēšanas ziņojumu par probācijas klientu;
- 2) nodrošina probācijas programmu izstrādi un licencētu programmu īstenošanu;
- 3) organizē kriminālsoda – sabiedriskais darbs – izpildi;
- 4) organizē audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs – izpildi;
- 5) pārbaudes laikā uzrauga personas, pret kurām izbeigts kriminālprocess, tās nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības;
- 6) pārbaudes laikā uzrauga personas, kuras ir nosacīti notiesātas vai nosacīti pirms termiņa atbrīvotas no brīvības atņemšanas iestādēm;
- 7) organizē un vada izlīguma procesu kriminālprocesā un lietās par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem;
- 8) nodrošina kriminālsoda – probācijas uzraudzība – izpildi;
- 9) nodrošina audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – probācijas novērošana – izpildi.

Lai sekmētu darbības mērķa sasniegšanu, Dienests:

- īsteno un veicina pētniecību probācijas jomā un nodrošina pētījumu rezultātu efektīvu izmantošanu;
- piedalās normatīvo aktu un attīstības plānošanas dokumentu projektu izstrādē probācijas jomā, kā arī apkopo un sniedz priekšlikumus ar probācijas jomu saistīto tiesību aktu pilnveidošanai;
- organizē metodisko un informatīvo materiālu izstrādi un izdošanu probācijas jomā;
- sadarbojas ar ārvalstu un starptautiskajām institūcijām, kā arī nodrošina savstarpēju informācijas apmaiņu dienesta darbības jomā;
- sagatavo ārvalstu finanšu instrumentu finansētu projektu iesniegumus un īsteno projektus;
- izstrādā un īsteno dienestā nodarbināto profesionālās pilnveides mācību programmas;
- piedalās vienotas valsts politikas īstenošanā sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupu sociālās iekļaušanas veicināšanai.

DIENESTA STRUKTŪRA

2024. gadā Dienesta sastāvā ietilpa Dienesta centrālais aparāts, 6 teritoriālās struktūrvienības un 41 teritoriālo struktūrvienību nodaļa.

FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI

VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMA EFEKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS

Pārskata gadā Dienestā tika īstenotas šādas budžeta programmas (apakšprogrammas):

- 04.03.00 "Probācijas īstenošana";
- 63.08.00 Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) projektu un pasākumu īstenošanas (2021 – 2027) programmas projekts Nr. 4.3.4.6/1/23/I/001 "Atbalsts probācijas klientu resocializācijai";
- 71.06.00 Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansētie projekti, programmas "Korekcijas dienesti" administrēšana, projekts Nr. EEZ/TM/001;
- 74.06.00 "Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) projekti un pasākumi", projekts Nr. 2.1.2.1.i.0/1/23/I/VARAM/002 "E-lietas programma – izmeklēšanas un tiesvedības procesu pilnveide – 2. posms".

Pamatbudžeta apakšprogrammas 04.03.00 "Probācijas īstenošana" finanšu resursi

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gada (faktiskā izpilde), EUR	Pārskata gadā	
			Gada plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	15 049 169	15 909 040	15 908 463
1.1.	Dotācija	15 043 534	15 904 115	15 904 090
1.2.	Ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
1.3.	Transferti	5 635	4 925	4 373
2.	Izdevumi (kopā)	15 049 169	15 909 040	15 908 463
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	14 633 079	15 714 097	15 713 520
2.1.1.	Kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	3 856	3 881	3 856
2.1.2.	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	1 294	30	30
2.1.3.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	14 627 929	15 710 186	15 709 634
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	416 090	194 943	194 943

Dienesta pamatbudžeta apakšprogrammā 04.03.00 "Probācijas īstenošana" ir iekļauti gan izdevumi Dienesta pamatdarbības nodrošināšanai, gan izdevumi Dienesta darbībai saskaņā ar uzņemtajām starptautiskajām saistībām.

Pārskata gadā pamatbudžeta apakšprogrammas 04.03.00 "Probācijas īstenošana" finanšu līdzekļi 15 908,5 tūkst. eiro apmērā tika izlietoti:

1. Dienesta pamatdarbības nodrošināšanai:
 - personāla atlīdzībām – 12 892,7 tūkst. eiro (tika plānots 12 892,7 tūkst. eiro);
 - preču un pakalpojumu iegādei – 2 817,0 tūkst. eiro (tika plānots - 2 817,5 tūkst. eiro);
 - pamatkapitāla veidošanai - 194,9 tūkst. eiro (tika plānots - 194,9 tūkst. eiro).

2. Dalības maksas iemaksām šādās starptautiskajās nevalstiskajās organizācijās:

- "Eiropas Probācijas konfederācija" (*CEP – Confederation of European Probation*) – 3,2 tūkst. eiro apmērā (tika plānots – 3,2 tūkst. eiro);
- "Eiropas forums taisnīguma atjaunošanai" (*European Forum for Restorative Justice*) – 0,7 tūkst. eiro apmērā (tika plānots – 0,7 tūkst. eiro).

Salīdzinājumā ar 2023. gada plānotajiem ieņēmumiem Dienesta pamatdarbības budžeta plānoto ieņēmumu izmaiņas 2024. gadā bija 724,6 tūkst. eiro, t.sk.:

- palielināts finansējums 54,1 tūkst. euro apmērā, palielinot izdevumus 2023. gada atbalstītajam prioritārajam pasākumam "Atlīdzības palielinājums resoram";
- palielināts finansējums 41,2 tūkst. euro apmērā starpnozaru prioritārajam pasākumam "Valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto atalgojuma palielināšana" (Ministru kabineta 2023. gada 26. septembra sēdes protokols Nr.47 43.§ 2.p.);
- palielināts finansējums 2 909,9 tūkst. euro prioritārajam pasākumam "Atlīdzība lekšlietu ministrijas un Tieslietu ministrijas institūcijās nodarbinātajiem, tai skaitā Probācijas dienestam" (Ministru kabineta 2023. gada 26. septembra sēdes protokols Nr.47 43.§ 2.p.);
- palielināts finansējums 75,7 tūkst. euro Finanšu ministrijas starpnozaru prioritārajam pasākumam "Publisko personu nomas maksas sadārdzinājums" (Ministru kabineta 2023. gada 26. septembra sēdes protokols Nr.47 43.§ 2.p.);
- no budžeta resora "74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" budžeta programmas 01.00.00 "Apropriācijas rezerve" uz Tieslietu ministrijas (Dienesta) budžeta apakšprogrammu 04.03.00 "Probācijas īstenošana" tika pārdalīti 681,3 tūkst. euro, palielinot izdevumus (Finanšu ministrijas 2024. gada 10. maija rīkojuma Nr. 171 12.5.8. apakšpunkts);
- palielināts finansējums 4,4 tūkst. euro apmērā, jo finansējuma pārdale no Dienesta budžeta apakšprogrammas 04.03.00 "Probācijas īstenošana" uz Dienesta budžeta apakšprogrammu 73.08.00 "Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti (2021-2027)" bija nepieciešama tikai 2023. gadā, lai nodrošinātu Ziemeļvalstu un Baltijas valstu mobilitātes programmas "Valsts pārvalde" projekta Nr. PA-GRO-1602 "Pieredzes un zināšanu apmaiņa probācijas darba efektīvizēšanai" īstenošanu;
- samazināts finansējums 2 886,6 tūkst. euro apmērā, kas bija piešķirts 2023. gadā no budžeta resora "74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" budžeta programmas 01.00.00 "Apropriācijas rezerve" uz budžeta apakšprogrammu 04.03.00 "Probācijas īstenošana";
- samazināts finansējums 19,3 tūkst. euro apmērā (vienreizējiem pasākumiem), kas 2023. gadā tika pārdalīts no Izglītības un zinātnes ministrijas budžeta apakšprogrammas 01.03.00 "Sociālās korekcijas izglītības iestāde" uz Dienesta budžeta apakšprogrammu 04.03.00 "Probācijas īstenošana", lai nodrošinātu jaunā audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – probācijas novērošana – īstenošanu;
- samazināts finansējums 97,8 tūkst. euro apmērā, kas 2023. gadā tika piešķirts prioritārā pasākuma "E-lietas platformas koplietošanas risinājuma uzturēšana" ietvaros, lai varētu nodrošināt e-lietas platformas uzturēšanu, kas ietver arī informācijas sistēmas "Probācijas klientu uzskaites sistēma" papildinājumu izstrādi;
- samazināts finansējums 37,6 tūkst. euro apmērā, kas tika piešķirts tikai 2023. gadam energoresursu maksājumiem;
- samazināts finansējums 3 tūkst. euro apmērā, kas 2023. gadā tika pārdalīts no Sabiedrības integrācijas fonda programmas 01.00.00 "Sabiedrības integrācijas fonda vadība", lai nodrošinātu Latvijas valsts budžeta finansētās programmas "Ģimenei draudzīga darbavieta" projekta "Vērtīga kopābūšana" Nr. 2023.LV/ĢDD/2 īstenošanu;

- samazināts finansējums 2,6 tūkst. euro apmērā, kas 2023. gadā tika pārdalīts no Ārlietu ministrijas valsts budžeta programmas 07.00.00 "Attīstības sadarbības projekti un starptautiskā palīdzība", lai nodrošinātu Ārlietu ministrijas granta projektu konkursa "Atbalsts priekšizpētes vizīšu finansējumam attīstības sadarbības projektiem Latvijas Republikas noteiktajās saņēmējvalstīs" projekta "Priekšizpētes vizītes uz Ukrainu" (Granta līgums Nr. LV-93) īstenošanu;
- palielināts finansējums 4,9 tūkst. euro apmērā, kas 2024. gadā tika pārdalīts no Ārlietu ministrijas valsts budžeta programmas 07.00.00 "Attīstības sadarbības projekti un starptautiskā palīdzība" uz Tieslietu ministrijas (Dienesta) budžeta apakšprogrammu 04.03.00 "Probācijas īstenošana", lai nodrošinātu Ārlietu ministrijas granta projektu konkursa "Atbalsts attīstības sadarbības projektiem Latvijas Republikas noteiktajās saņēmējvalstīs" attīstības sadarbības projekta "Priekšizpētes vizītes uz Ukrainas Penitenciāro akadēmiju" (Granta līgums Nr. LV-98) īstenošanu.

Pamatbudžeta apakšprogrammas 63.08.00 Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) projektu un pasākumu īstenošanas (2021 – 2027) programmas projekts Nr. 4.3.4.6/1/23/I/001 "Atbalsts probācijas klientu resocializācijai" finanšu resursi

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gada (faktiskā izpilde), EUR	Pārskata gadā	
			Gada plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	-	478 019	434 159
1.1.	Dotācija	-	478 019	434 159
2.	Izdevumi (kopā)	-	478 019	434 159
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	-	468 048	424 188
2.1.1.	Kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	-	-	-
2.1.2.	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	-	-	-
2.1.3.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	-	468 048	424 188
2.2	Izdevumi kapitālieguldījumiem	-	9 971	9 971

2023. gada 12. decembrī Dienests parakstīja vienošanos ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru par projekta Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam 4.3.4. specifiskā atbalsta mērķa 4.3.4.6. pasākums "Resocializācijas pakalpojumu probācijas klientiem pilnveidošana un taisnīguma atjaunošanas pieeju attīstība, veicinot probācijas klientu aktīvu līdzdalību sabiedrības procesos un radot priekšnosacījumus viņu veiksmīgai iekļaušanai un nodarbināmībai. 2024. gadā ir uzsākta ESF Plus projekta Nr.4.3.4.6/1/23/I/001 "Atbalsts probācijas klientu resocializācijai" īstenošana.

Projekta mērķis ir ar speciāli izstrādātām pieejām uzlabot Dienesta personāla darbu ar notiesātajiem un mazināt atkārtotu noziedzīgo nodarījumu risku. Šis mērķis tiks sasniegts, paredzot specifiskām probācijas klientu grupām piemērotus pasākumus, kas palīdzēs padziļināti strādāt ar likumpārkāpumu cēloņiem. Apkopojot ārzemju prakses pieredzi un veicot pētījumus, tiks izstrādātas jaunas metodes un precīzāki darba instrumenti, kā arī tiks uzlaboti līdz šim probācijas darbā pielietotie probācijas klientu resocializācijas līdzekļi.

Pārskata gadā pamatbudžeta apakšprogrammas 63.08.00 Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) projektu un pasākumu īstenošanas (2021 – 2027) programmas projekta Nr. 4.3.4.6/1/23/l/001 "Atbalsts probācijas klientu resocializācijai" 434,2 tūkst. eiro apmērā tika izlietoti:

- projekta darbinieku atlīdzībām – 242,4 tūkst. eiro (tika plānots – 260,0 tūkst. eiro);
- preču un pakalpojumu iegādei – 181,8 tūkst. eiro (tika plānots – 208,0 tūkst. eiro);
- pamatkapitāla veidošanai – 10,0 tūkst. eiro (tika plānots – 10,0 tūkst. eiro).

Pamatbudžeta apakšprogrammas 71.06.00 Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansētie projekti, programmas "Korekcijas dienesti" administrēšana, projekta Nr. EEZ/TM/001 finanšu resursi

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gada (faktiskā izpilde), EUR	Pārskata gadā	
			Gada plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	-	278 671	23 043
1.1.	Dotācija	-	278 671	23 043
2.	Izdevumi (kopā)	-	278 671	23 043
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	-	278 671	23 043
2.1.1.	Kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	-	-	-
2.1.2.	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	-	-	-
2.1.3.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	-	278 671	23 043
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	-	-	-

2024. gada 10. oktobrī tika parakstīta Vienošanās starp Tieslietu ministriju un Valsts probācijas dienestu par Norvēģijas finanšu instrumenta 2014. – 2021. gada perioda programmas "Korekcijas dienesti" divpusējās sadarbības fonda finansējuma piešķiršanu bilaterālās sadarbības aktivitāšu un tās iniciatīvu īstenošanu: 1) pieredzes apmaiņas vizītes, kas paredz pieredzes apmaiņas vizītes uz Horvātiju, Čehiju, Lietuvu, Rumāniju, Norvēģiju, Bulgāriju un Latviju; 2) motivējošās intervēšanas treneru apmācības, kas paredz īstenot mācības ar mērķi nodrošināt treneru sagatavošanu, kuri pēc tam tālāk apmācīs Dienesta speciālistus darbā ar motivējošās intervēšanas metodes izmantošanu; 3) sadarbības stiprināšana ar Norvēģijas Mediācijas centru (The National Mediation Service), kas paredz pieredzes apmaiņas vizītes, lai stiprinātu sadarbību starp Dienestu un Norvēģijas Mediācijas centru; 4) divpusējā sadarbība ar Norvēģijas Sarkano Krustu, Dienestu un Latvijas Ieslodzījuma vietu pārvaldi, kas paredz turpināt izveidoto divpusējo sadarbību starp Norvēģijas Korekcijas dienestu direktorātu, Oslo Sarkano Krustu (Sadarbības tīkls pēc ieslodzījuma) un Tieslietu ministriju, Ieslodzījuma vietu pārvaldi, Dienestu un Latvijas Sarkano Krustu, lai veicinātu ieslodzīto reintegrāciju sabiedrībā.

Pārskata gadā pamatbudžeta apakšprogrammas 71.06.00 Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansētie projekti, programmas "Korekcijas dienesti" administrēšana, projekta Nr. EEZ/TM/001 "Atbalsts probācijas klientu resocializācijai" 23,0 tūkst. eiro apmērā tika izlietoti:

- projektā iesaistīto darbinieku atlīdzībām – 7,5 tūkst. eiro (tika plānots – 13,1 tūkst. eiro);
- preču un pakalpojumu iegādei – 15,5 tūkst. eiro (tika plānots – 265,6 tūkst. eiro).

Pamatbudžeta apakšprogrammas 74.06.00 "Atvērēšanas un noturības mehānisma (ANM) projekti un pasākumi" projekta Nr. 2.1.2.1.i.0/1/23/I/VARAM/002 "E-lietas programma – izmeklēšanas un tiesvedības procesu pilnveide – 2. posms" finanšu resursi

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gada (faktiskā izpilde), EUR	Pārskata gadā	
			Gada plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	36 145	208 274	208 257
1.1.	Dotācija	36 145	208 274	208 257
2.	Izdevumi (kopā)	36 145	208 274	208 257
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	-	-	-
2.1.1.	Kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	-	-	-
2.1.2.	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	-	-	-
2.1.3.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	36 145	50 842	50 825
2.2	Izdevumi kapitālieguldījumiem	-	157 432	157 432

Pārskata periodā apakšprogrammas projekta Nr. 2.1.2.1.i.0/1/23/I/VARAM/002 "E-lietas programma – izmeklēšanas un tiesvedības procesu pilnveide – 2. posms" ietvaros Dienests turpināja attīstīt IS PLUS – digitalizējot, paplašinot un pilnveidojot esošo integrāciju ar E-lietas platformu un citus elektroniskos risinājumus, lai tiktu nodrošināta efektīva starpinstacionāla sadarbība un klientu apkalpošana.

Pārskata gadā pamatbudžeta apakšprogrammas 74.06.00 "Atvērēšanas un noturības mehānisma (ANM) projekti un pasākumi" finanšu līdzekļi 208,2 tūkst. eiro apmērā tika izlietoti:

- projektā darbinieku atlīdzībām – 41,3 tūkst. eiro (tika plānots – 41,3 tūkst. eiro);
- preču un pakalpojumu iegādei – 9,5 tūkst. eiro (tika plānots – 9,5 tūkst. eiro);
- pamatkapitāla veidošanai – 157,4 tūkst. eiro (tika plānots – 157,4 tūkst. eiro).

DIENESTA DARBĪBAS REZULTĀTI

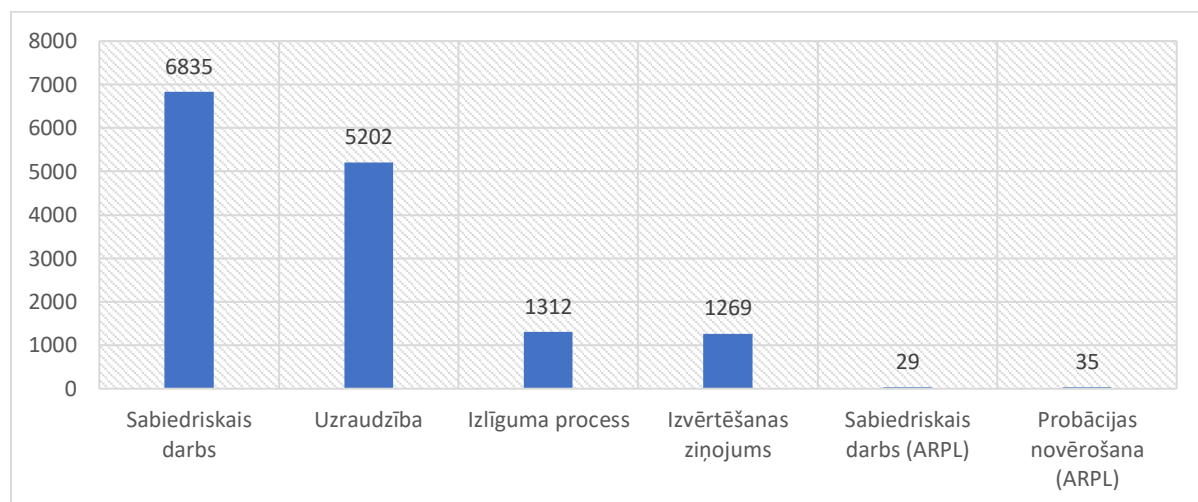
2024. gadā Dienests strādāja ar **14 682** probācijas klientiem (probācijas klienti, ar kuriem Dienests turpināja darbu no iepriekšējiem gadiem, un probācijas klienti, ar kuriem Dienests uzsāka darbu pārskata gadā), no tiem 25 % bija bērni un jaunieši (7 % vecumā no 11 – 17 gadiem un 18 % vecumā no 18 - 25 gadiem). Savukārt uzsāka darbu Dienests ar 8854 probācijas klientiem.

Izmaksas uz vienu probācijas klientu dienā 2024. gadā bija 4,31 eiro.

Krimināllikuma pants	Noziedzīgais nodarījums	%
262.pants	Transportlīdzekļa vadīšana alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē	17 %
180.pants	Zādzība, krāpšana, piesavināšanās nelielā apmērā	13 %
175.pants	Zādzība	6 %
253.pants	Narkotisko un psihotropo vielu neatļauta izgatavošana, iegādāšanās, glabāšana, pārvadāšana un pārsūtīšana	5 %
253. ¹ pants	Narkotisko un psihotropo vielu neatļauta izgatavošana, iegādāšanās, glabāšana, pārvadāšana un pārsūtīšana realizācijas nolūkā un neatļauta realizēšana	4 %
312.pants	Izvairīšanās no tiesas nolēmuma pildīšanas	4 %
185.pants	Mantas tīša iznīcināšana un bojāšana	4 %
168. ¹ pants	Nolēmuma par aizsardzību pret vardarbību nepildīšana	4 %
126.pants	Tīšs vidēja smaguma miesas bojājums	3 %
Citi panti		40 %

Probācijas klientu, ar kuriem Dienests uzsāka darbu 2024. gadā, sadalījums pēc izdarītā noziedzīgā nodarījuma

Līdzīgi kā iepriekšējos gados arī 2024. gadā lielākais probācijas klientu skaits bija kriminālsoda - sabiedriskais darbs - un uzraudzības funkcijās. Gan kopējo probācijas klientu skaitu, gan probācijas klientu skaitu katrā Dienesta funkcijā ik gadu ietekmē vairāki savstarpēji saistīti faktori – demogrāfiskā situācija, sociāli ekonomiskie faktori, izmaiņas kriminālsodu politikā, Dienesta darba efektivitāte u.c.

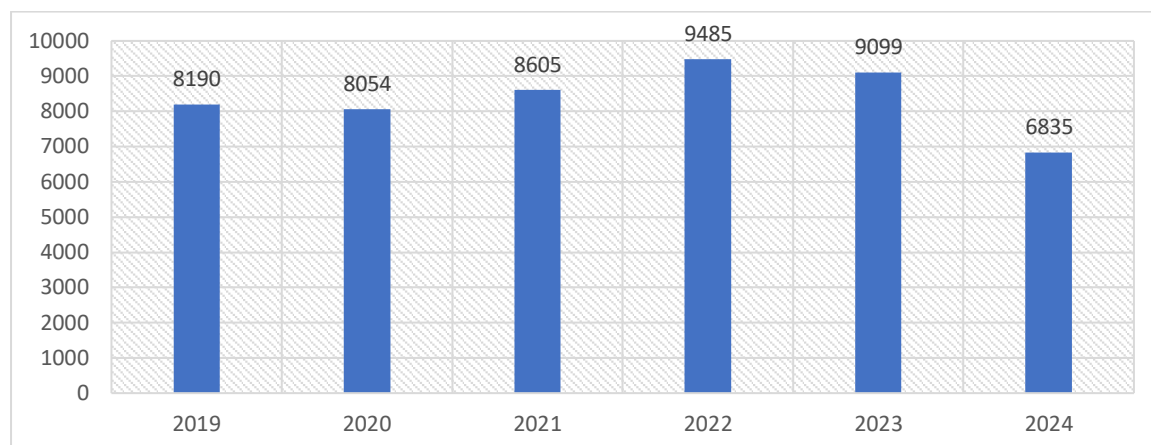
Probācijas klientu skaits, ar kuriem Dienests strādāja 2024. gadā

KRIMINĀLSODS – SABIEDRISKAIS DARBS

Sabiedriskais darbs ir viens no sabiedrībā izciešamajiem kriminālsodiem, kura laikā personu iesaista tās vecumam, psiholoģiskajām īpašībām, fiziskajām spējām un attīstības līmenim piemērotos sabiedrībai nepieciešamos darbos no pamatdarba vai mācībām brīvajā laikā un bez atlīdzības.

Vairāk: <https://www.vpd.gov.lv/lv/sabiedriskais-darbs>

2024. gadā sabiedriskā darba izpilde tika organizēta 6835 probācijas klientiem (no tiem 99 bija bērni vecumā no 14 līdz 18 gadiem un 1312 jaunieši vecumā no 18 līdz 25 gadiem).

Probācijas klientu skaits sabiedriskā darba jomā

Kriminālsoda – sabiedriskais darbs – izpildes laikā probācijas klienti nostrādāja 530 745 sabiedriskā darba stundas (t.sk. nepilngadīgie – 3 687). Saskaņā ar minimālās stundas tarifa likmi 2024. gadā probācijas klientu darbs darba devējiem ļāva novirzīt citām vajadzībām vismaz 2 065 202 eiro. Kopumā kopš 2005. gada sabiedriskā darba laikā paveiktie darbi darba devējiem ir ļāvuši citām vajadzībām novirzīt vismaz 19,6 milj. eiro.

2024. gadā kriminālsods – sabiedriskais darbs – visbiežāk ir piemērots par:

- Krimināllikuma 262.pantu (transportlīdzekļa vadīšanu alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē);
- Krimināllikuma 180.pantu (zādzība, krāpšana un piesavināšanos nelielā apmērā);
- Krimināllikuma 312.pantu (izvairīšanās no tiesas nolēmuma pildīšanas);
- Krimināllikuma 175.pantu (zādzība);
- Krimināllikuma 253.pantu (narkotisko un psihotropo vielu neatļauta izgatavošana, iegādāšanās, glabāšana, pārvadāšana un pārsūtīšana).

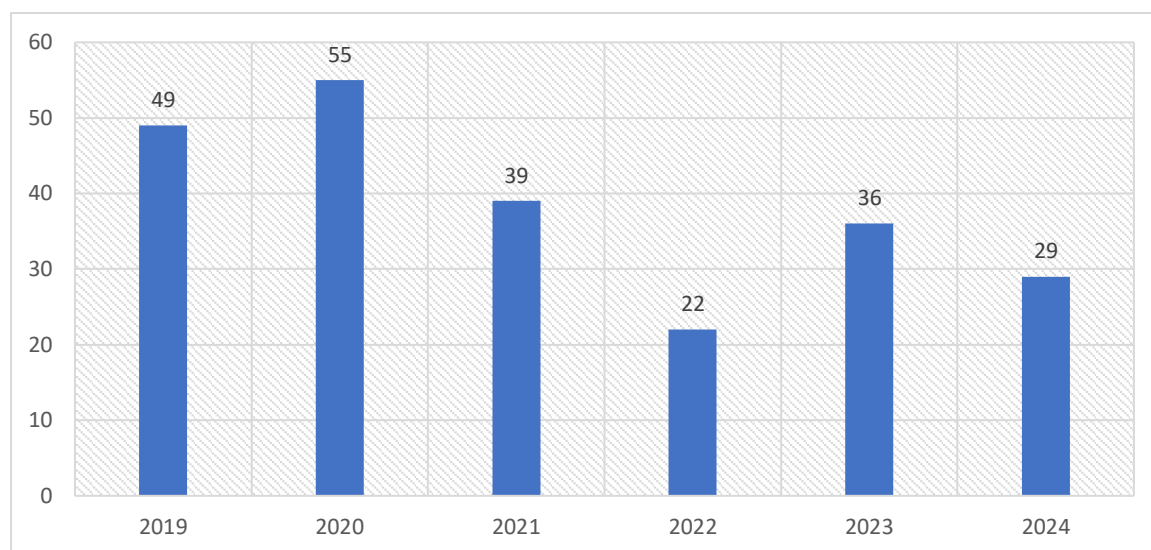
Dienests ir noslēdzis 821 līgumu ar sadarbības partneriem (valsts un pašvaldību institūcijas, reliģiskās un nevalstiskās organizācijas) par probācijas klientu nodarbināšanu sabiedriskajā darbā.

AUDZINOŠA RAKSTURA PIESPIEDU LĪDZEKLIS – SABIEDRISKAIS DARBS

Sabiedriskais darbs ir viens no audzinoša rakstura piespiedu līdzekļiem, kuru persona izcieš no mācībām vai pamatdarba brīvajā laikā savas dzīvesvietas apvidū, bez atlīdzības veicot sabiedriski derīgu darbu. Šo audzinoša rakstura piespiedu līdzekli var piemērot bērniem vecumā no 11 līdz 18 gadiem, ja bērns ir izdarījis tādu nodarījumu, par kuru likumā paredzēta kriminālatbildība.

Vairāk: <https://www.vpd.gov.lv/lv/sabiedriskais-darbs-arpl>

2024. gadā audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs – izpilde tika organizēta 29 probācijas klientiem.

Probācijas klientu skaits audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs - jomā

2024. gadā audzinoša rakstura piespiedu līdzeklis – sabiedriskais darbs – visbiežāk ir piemērots par:

- Krimināllikuma 175.pantu (zādzība);
- Krimināllikuma 180.pantu (zādzība, krāpšana un piesavināšanās nelielā apmērā);
- Krimināllikuma 185.pantu (mantas tīša iznīcināšana, bojāšana);
- Krimināllikuma 130.pantu (tīšs viegls miesas bojājums);
- par kāda cita audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa nepildīšanu, piemēram, piemērots audzinoša rakstura piespiedu līdzeklis – uzvedības ierobežojumi, pienākums piedalīties sociālās korekcijas un sociālās palīdzības programmās.

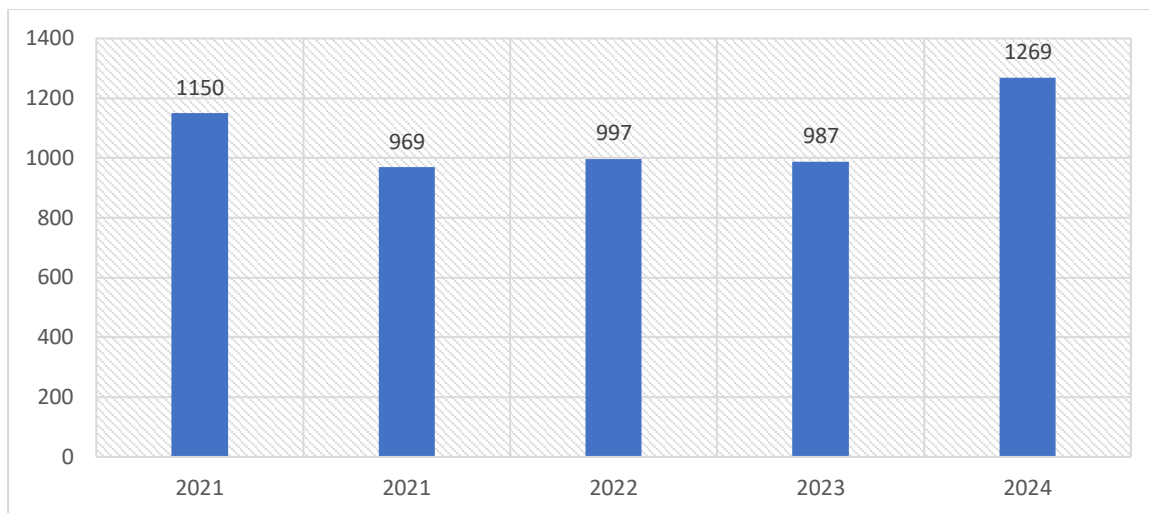
2024. gada laikā probācijas klienti, kuriem tika piemērots audzinoša rakstura piespiedu līdzeklis - sabiedriskais darbs, nostrādāja 357 stundas. Sabiedriskā darba izpildes laikā probācijas klientiem bija iespēja apgūt un pielietot sociālās prasmes, kā arī veidot izpratni par lietderīgu laika pavadīšanu.

IZVĒRTĒŠANAS ZIŅOJUMS

Izvērtēšanas ziņojuma mērķis ir sniegt vispusīgu, objektīvu un ar faktiem pamatotu informāciju par probācijas klientu, uz kuru balstoties tiks izlemts jautājums par probācijas klientam nosakāmo sodu, audzinoša rakstura piespiedu līdzekli nepilngadīgajam vai par probācijas klienta nosacītu pirmstermiņa atbrīvošanu no soda izciešanas. Izvērtēšanas ziņojums ir nozīmīgs līdzeklis arī cietušā interešu ievērošanā. Izvērtējot noziedzīgā nodarījuma smagumu un bīstamību, uzklusot cietušā viedokli, notiesātajam iespējams identificēt un ieteikt pienākumus, kuri vērsti uz cietušā interešu ievērošanu un aizsardzību, un kurus varētu noteikt iespējamās uzraudzības laikā.

Vairāk: <https://www.vpd.gov.lv/lv/izvertesanas-zinojums>

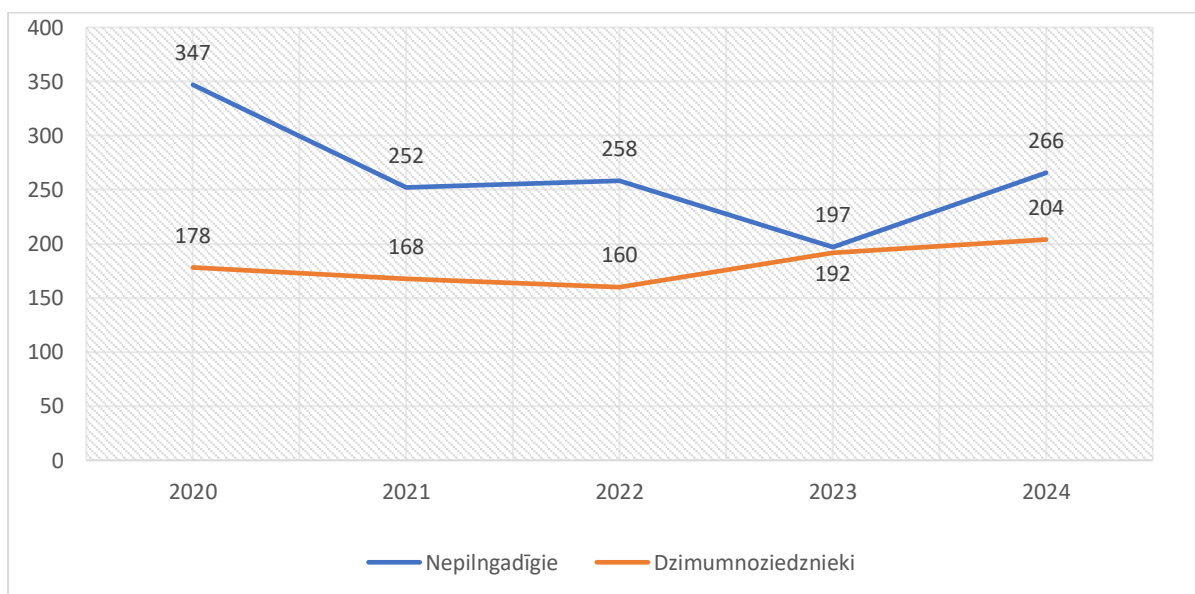
2024. gadā Dienestam kopumā tika pieprasīti 1269 izvērtēšanas ziņojumi, no kuriem 82 pieprasījusi tiesa, 681 – prokurors, 42 – izmeklētājs un 464 – brīvības atņemšanas iestādes administrācija.

Izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumu skaits

Kriminālprocesa likumā prokuroram kā procesa virzītājam noteikts pienākums Dienestam pieprasīt izvērtēšanas ziņojumu par personu, kura apsūdzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā pret tikumību un dzimumneaizskaramību, kā arī par nepilngadīgo, kurš apsūdzēts noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, ja iepriekš šāds ziņojums netika pieprasīts.

2024. gadā Dienests uzsāka izvērtēšanas ziņojumu sagatavošanu pēc izmeklētāja pieprasījuma, proti, 2024. gada 22. oktobrī Kriminālprocesa likumā spēkā stājās grozījumi, ar kuriem arī izmeklētājam kā procesa virzītājam tika paredzētas tiesības pieprasīt no Dienesta izvērtēšanas ziņojumu par nepilngadīgo (14 – 17 gadi). Šo grozījumu mērķis ir nodrošināt lēmumu pieņemšanu bērna labākajās interesēs jau noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas stadijā, proti, lemt par kriminālprocesa izbeigšanu un materiālu par nepilngadīgo nosūtīšanai tiesai audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanai. 2024. gadā kopā par nepilngadīgajiem tika saņemti 266 pieprasījumi sagatavot izvērtēšanas ziņojumu, no kuriem 42 pieprasījumi saņemti no izmeklētājiem, bet pārējie - no prokurora vai tiesas. Tāpat no prokurora vai tiesas 2024. gadā Dienestā tika saņemti 204 izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumi par personām, kuras apsūdzētas noziedzīga nodarījuma izdarīšanā pret tikumību un dzimumneaizskaramību.

No tiesas, prokurora vai izmeklētājiem (no 2024. gada) saņemto izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumu skaita dinamika par nepilngadīgajiem un personām, kuras veikušas dzimumnoziedzīgumu

2024. gadā Dienests saņēma 194 izvērtēšanas ziņojumu pieprasījumus no brīvības atņemšanas iestādēm par notiesātajiem, kuri pretendē uz nosacītu pirmstermiņa atbrīvošanu ar elektroniskās uzraudzības noteikšanu. 89 gadījumos Dienests atbalstīja personas nosacītu pirmstermiņa atbrīvošanu ar elektroniskās uzraudzības noteikšanu.

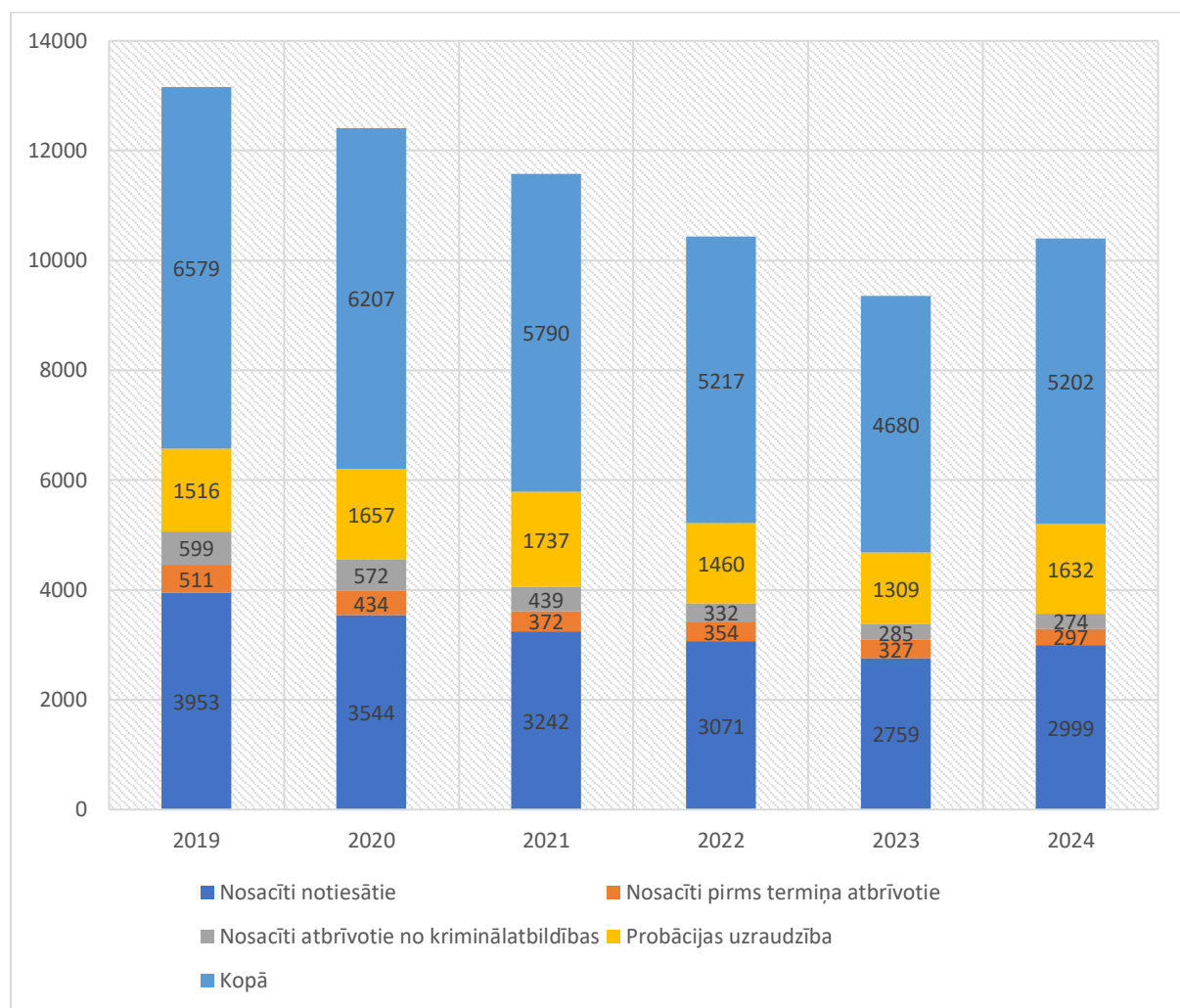
UZRAUDZĪBA

Dienests uzrauga nosacīti no kriminālatbildības atbrīvotas, nosacīti notiesātas, nosacīti pirmstermiņa no brīvības atņemšanas soda izciešanas atbrīvotas personas, t.sk. ar elektronisko uzraudzību, un personas, kurām ir piemērota probācijas uzraudzība.

Uzraudzības ietvaros personu iesaista tās vecumam, psiholoģiskajām īpašībām un attīstības līmenim piemērotos sociālās uzvedības korekcijas un sociālās rehabilitācijas pasākumos.

Vairāk: <https://www.vpd.gov.lv/lv/uzraudziba>

2024. gadā Dienests uzraudzības jomā strādāja ar 5202 probācijas klientiem. 98% no uzraudzībā esošiem probācijas klientiem ievēro uzraudzības nosacījumus un veiksmīgi pabeidz noteikto uzraudzības laiku sabiedrībā.

Probācijas klientu, ar kuriem Dienests strādāja uzraudzības jomā, skaita dinamika

Lai risinātu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas cēloņus un atturētu probācijas klientus no atkārtota noziedzīga nodarījuma izdarīšanas, uzraudzības laikā Dienests probācijas klientiem var noteikt 12 pienākumus.

2024. gadā visbiežāk tika noteikts pienākums:

Pienākums	%
Piedalīties vienā vai vairākās probācijas programmās	25 %
Ievērot aizliegumu lietot alkoholu, narkotiskās vai citas apreibinošās vielas	23 %
Kriminogēna rakstura problēmu risināšanai apmeklēt Dienesta norādīto speciālistu, ja probācijas klients piekrīt apmaksāt ar šādu apmeklējumu saistītos papildu izdevumus vai tas nerada papildu izdevumus, un pildīt speciālista norādījumus	20 %
Pildīt Dienesta norādījumus, kas vērsti uz legālu iztikas līdzekļu gūšanu vai sadzīves jautājumu risināšanu sociāli pieņemamā veidā	17 %
Ievērot aizliegumu atstāt dzīvesvietu noteiktā diennakts laikā	9 %

Probācijas klientiem noteikto pienākumu īpatsvars 2024.gadā

Elektroniskā uzraudzība

Elektroniskā uzraudzība saskaņā ar Krimināllikumā ietverto definīciju ir intensīvas kontroles pasākumi, kurus nosaka tiesa uz laiku no viena mēneša līdz divpadsmit mēnešiem, lai ierobežotu notiesātā brīvu pārvietošanos. Lai īstenotu elektronisko uzraudzību, pie notiesātā ķermeņa piestiprina elektronisku ierīci, kas ļauj kontrolēt viņa atrašanos noteiktā vietā un laikā.

2024. gadā Dienests nodrošināja elektronisko uzraudzību 92 probācijas klientiem. Kopumā no 2015. gada elektroniskā uzraudzība īstenota 582 probācijas klientiem. 95,8% gadījumu pārbaudes laikā elektroniskā uzraudzība pabeigta veiksmīgi (Dienests nav vērsies tiesā ar lūgumu aizstāt neizciesto soda daļu). Vidēji 80% probācijas klientu jau pirmajā elektroniskās uzraudzības mēnesī nodibina darba tiesiskās attiecības, tādējādi nodrošinot sev iztiku un maksājot nodokļus.

Personu, kuras notiesātas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu pret tikumību un dzimumneaizskaramību, uzraudzība

Viena no probācijas klientu kategorijām, kuru uzraudzību nodrošina Dienests, ir probācijas klienti, kuru aktuālā vai kāda no iepriekšējām sodāmībām ir saistīta ar dzimumnozieguma izdarīšanu. 2024. gadā Dienesta uzraudzībā bija 330 šādi probācijas klienti (no tiem 203 sodīti par noziedzīgu nodarījumu, kurā ir identificēts upuris – bērns vai pieaugušais, kurš seksuālās attiecībās ir iesaistīts pret savu gribu, un 127 sodīts par noziedzīgu nodarījumu, kurā nav identificēts upuris, piemēram, neatļauta pornogrāfisku materiālu glabāšana, vai noziedzīga nodarījuma izdarīšana pret tikumību un dzimumneaizskaramību, kurā nav seksuāla motīva, piemēram, sutenerisms).

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi

Dienests probācijas klientiem uzraudzības ietvaros līdzfinansē sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, kas ir saistīti ar probācijas klienta uzturēšanos sociālās rehabilitācijas institūcijā un sociālās rehabilitācijas pasākumu nodrošināšanu, piemēram, sociālās funkcionēšanas prasmju uzturēšanu un attīstīšanu, atbalstu darba iemaņu apgūšanā, speciālistu konsultācijas u.c. pasākumus. Primāri iespēja saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus tiek piedāvāta probācijas klientiem, kas tiek atbrīvoti no brīvības atņemšanas iestādes un kam ir nepieciešama izmitināšana. 2024. gadā sociālās rehabilitācijas pakalpojumi tika līdzfinansēti 18 probācijas klientiem. Ministru kabineta 2018. gada 30. janvāra noteikumi Nr. 63 "Noteikumi par probācijas klientam sniegto sociālās rehabilitācijas pakalpojumu līdzfinansēšanas kārtību un apmēru" paredz, ka Dienests līdzfinansē probācijas klientam sniegtos pakalpojumus 70% apmērā par vienu pakalpojumu saņemšanas dienu ne vairāk kā 21 eiro dienā.

AUDZINOŠA RAKSTURA PIESPIEDU LĪDZEKLIS – PROBĀCIJAS NOVĒROŠANA

2023. gada 1. janvārī stājās spēkā grozījumi likumā “Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem”, ar kuriem tika papildināts audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa klāsts ar “probācijas novērošanu”. Probācijas novērošana ir bērna uzvedības uzraudzība un bērna iesaistīšana viņa vecumam, psiholoģiskajām īpašībām un attīstības līmenim piemērotos sociālās uzvedības korekcijas un sociālās rehabilitācijas pasākumos. Probācijas novērošanu piemēro tiesa bērniem vecumā no 11 – 18 gadiem uz laiku no viena līdz trim gadiem.

Vairāk: <https://www.vpd.gov.lv/lv/probacijas-noverosana-berniem>

2024. gadā audzinoša rakstura piespiedu līdzeklis – probācijas novērošana – piemērots 24 bērniem, bet kopumā Dienests strādāja ar 35 bērniem.

2024. gadā audzinoša rakstura piespiedu līdzeklis – probācijas novērošana – visbiežāk ir piemērots par:

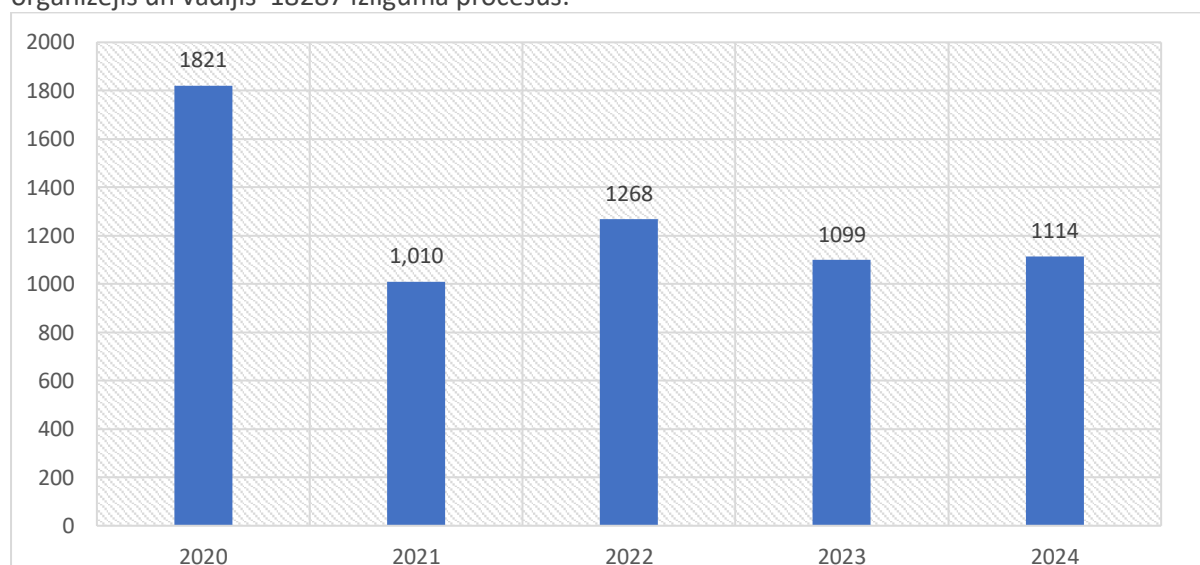
- Krimināllikuma 231.pantu (huligānisms);
- Krimināllikuma 130.pants (tīšs viegls miesas bojājums);
- Krimināllikuma 166.pantu (pornogrāfiska priekšnesuma demonstrēšanas, intīma rakstura izklaides ierobežošanas un pornogrāfiska rakstura materiāla aprites noteikumu pārkāpšana);
- Krimināllikuma 180.pantu (zādzība, krāpšana un piesavināšanās nelielā apmērā);
- Krimināllikuma 176.pantu (laupišana).

IZLĪGUMA PROCESA ORGANIZĒŠANA, VADĪŠANA UN SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA

Izlīguma process ir dialogs, kurā brīvprātīgi piedalās cietušais un likumpārkāpējs un kuru vada neitrāla persona - starpnieks (mediators), palīdzot iesaistītajām pusēm vienoties par savstarpēji pieņemamu un taisnīgu risinājumu.

Vairāk: <https://www.vpd.gov.lv/lv/izliguma-process>

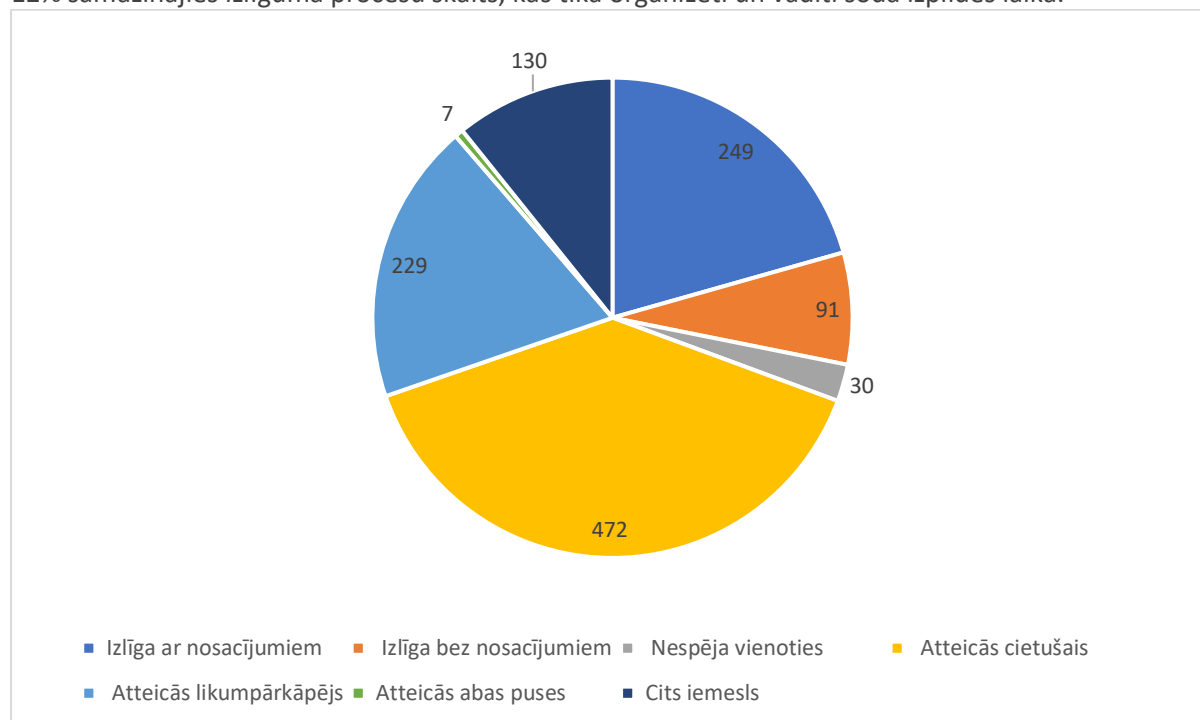
Dienests izlīguma procesa organizēšanu un vadīšanu uzsāka 2005. gadā un līdz 2024. gadam ir organizējis un vadījis 18287 izlīguma procesus.

Izlīgumu pieprasījumu, ierosinājumu, iesniegumu skaits

2024. gadā tika organizēti un vadīti 1312 izlīguma procesi, tostarp 30 % gadījumu izlīguma procesā piedalījās bērni vecumā līdz 17 gadiem, 17 % gadījumos – jaunieši vecumā no 18 līdz 25 gadiem, savukārt 53 % gadījumos – pieaugušie no 26 gadiem.

2024. gadā, salīdzinot ar 2023. gadu par 7% pieaudzis pieprasījumu skaits no procesa virzītājiem, par 3% pieaudzis iesniegumu skaits no personām, kuras izdarījušas noziedzīgu nodarījumu, savukārt par 12% samazinājies izlīguma procesu skaits, kas tika organizēti un vadīti soda izpildes laikā.

Izlīguma procesa rezultāti

2024. gadā 77 izlīguma procesus organizēja un vadīja Dienesta sertificētie brīvprātīgie izlīguma starpnieki, savukārt 1235 procesus nodrošināja Dienesta amatpersonas.

SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA

2024. gadā Dienestam noteikto uzdevumu izpildē līdzdarbojās 140 brīvprātīgā darba veicēji: 76 – līdzgaitnieki, 32 – atbildīguma un atbalsta apļu brīvprātīgie un 32 – sertificēti brīvprātīgie izlīguma starpnieki. Brīvprātīgā darba veicēju kopējais nostrādāto stundu skaits ir 190 stundas.

Vairāk: <https://www.vpd.gov.lv/lv/brivpratigais-darbs>

2024. gadā līdzgaitniecībā tika iesaistīti 74 probācijas klienti (t.sk. 5 nepilngadīgi probācijas klienti).

Vairāk: <https://www.vpd.gov.lv/lv/lidzgaitnieciba>

2024. gadā 7 probācijas klienti tika iesaistīti atbildīguma un atbalsta apļos.

Vairāk: <https://www.vpd.gov.lv/lv/atbalsta-un-atbildiguma-apli>

PROBĀCIJAS PROGRAMMAS

Probācijas programmu mērķis ir veicināt probācijas klienta integrāciju sabiedrībā, kā arī veicināt klienta spēju apzināties savas domāšanas, attieksmes un uzvedības ietekmi attiecībā uz atkārtotu pārkāpumu veikšanas risku.

Vairāk: <https://www.vpd.gov.lv/lv/probacijas-programmas>

2024. gadā probācijas programmās tika iesaistīti 478 klienti: no tiem 454 probācijas klienti un 24 notiesātie brīvības atņemšanas iestādēs. 107 probācijas klienti tika iesaistīti probācijas programmās, kuru īstenošana norisinājās tiešsaistē. Kopumā probācijas programmās tika iesaistīti 438 vīrieši un 40 sievietes, kā arī 10 bērni (11 – 17 gadi) un 107 jaunieši (18 – 25 gadi).

DIENESTA PĒTĪJUMI

Vairāk: <https://www.vpd.gov.lv/lv/petijumi>

2024. gadā Dienestā pabeigti divi pētījumi – “Jaunu interaktīvu resocializācijas metožu ieviešana probācijas klientiem”, “Pasaules un Latvijas prakses izvērtējums probācijas speciālistu atlases procesā”.

2024. gadā tika uzsākti pētījumi par:

- **riska un vajadzību novērtējuma (RVN) jomas attīstības vajadzībām un iespējām** – likumpārkāpēju sieviešu un personu ar psihiskās veselības/uzvedības traucējumiem mērķauditorijās;
- **taisnīguma atjaunošanas pieeju** – pētot taisnīguma atjaunošanas pieejas izmantošanas un atzīšanas praksi starptautiskā līmenī, tostarp tās efektivitāti cietušo vajadzību apmierināšanā un likumpārkāpēju atbildības veicināšanā;
- **probācijas telpu optimālu izmantošanu** – pētot esošo praksi Latvijā un arī pieredzi starptautiskā līmenī, analizējot probācijas telpu ietekmi uz darbinieku labbūtību, efektīvu sadarbību ar klientu, drošību un probācijas funkciju īstenošanas efektivitāti.

DIENESTA ĪSTENOTIE PROJEKTI

Vairāk: <https://www.vpd.gov.lv/lv/projekti>

2024. gadā pabeigts projekts Stratēģiskas partnerības attīstīšana ar Ukrainas Penitenciāro akadēmiju

Projekta galvenais mērķis – attīstīt stratēģisku partnerību ar Ukrainas Penitenciāro akadēmiju un Ukrainas Probācijas centru, uzmanību pievēršot probācijas speciālistu mācību sistēmas pilnveidošanai un resocializācijas procesa efektivitātes uzlabošanai.

Projekti, kuri īstenoti 2024.gadā un to darbība turpinās 2025. gadā:

“E-lietas programma – izmeklēšanas un tiesvedības procesu pilnveide – 2.posms”

Projekta mērķis ir pilnveidot esošo E-lietas platformas koplietošanas risinājumu un izstrādāt jaunu e-lietas platformas koplietošanas risinājumu.

“Atbalsts probācijas klientu resocializācijai”

Projekta mērķis ir pilnveidot Dienesta personāla darbu ar probācijas klientiem un mazināt probācijas klientu atkārtotu noziedzīgo nodarījumu risku.

ERASMUS+ programmas projekts "Attiecību galaktika (Galaxy of Relationships)"

Projekta mērķis ir izstrādāt neformālā izglītībā un mākslā balstītus rīkus (metodes), lai stiprinātu speciālistu darbā ar jauniešiem prasmes un samazinātu pusaudžu risku iesaistīties riskantās un nelikumīgās darbībās.

Norvēģijas grants – Valsts probācijas dienesta attīstībai

Projekta mērķis ir dalīties pieredzē un pārņemt citu Eiropas valstu labo praksi probācijas jomā.

PĀRSKATA GADĀ ĪSTENOTĀS JAUNĀS POLITIKAS INICIATĪVAS

JAUNĀS POLITIKAS INICIATĪVAS

2024. gadā Dienestā īstenotas šādas politikas iniciatīvas:

- **Valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto atalgojuma palielināšana**
Starpnozaru prioritāra pasākuma "Valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto atalgojuma palielināšana" ietvaros Dienestam tika piešķirti papildu 41,2 tūkst. eiro.
- **Valsts pārvaldes kapacitātes stiprināšana, nodrošinot stratēģiski svarīgo amata grupu atlīdzību**
Prioritāra pasākuma "Atlīdzības palielinājums resoram" ietvaros Dienestam tika piešķirti papildu 54,1 tūkst. eiro.
- **Atlīdzības palielināšana Iekšlietu ministrijas un Tieslietu ministrijas institūcijās nodarbinātajiem, tai skaitā Probācijas dienestam**
Prioritāra pasākuma "Atlīdzība Iekšlietu ministrijas un Tieslietu ministrijas institūcijās nodarbinātajiem, tai skaitā Probācijas dienestam" ietvaros Dienestam tika piešķirti papildu 2909,9 tūkst. eiro.
- **Publisko personu telpu nomas izdevumu segšana**
Starpnozaru prioritāra pasākuma "Publisko personu nomas maksas sadārdzinājums" ietvaros Dienestam tika piešķirti papildu 75,7 tūkst. eiro.

ĪESTĀDES VADĪBAS UN DARBĪBAS UZLABOŠANAS SISTĒMAS EFEKTĪVAS DARBĪBAS NODROŠINĀŠANAI

Funkciju īstenošanas kvalitātes pārbaudes sistēma

Kopš 2021. gada Dienestā ir ieviesta funkciju īstenošanas kvalitātes pārbaudes sistēma (kvalitātes monitoringa sistēma), kas ļauj:

- izvērtēt funkciju īstenošanas kvalitāti;
- savlaicīgi identificēt, analizēt un novērst cēloņus, kas negatīvi ietekmē funkciju īstenošanas kvalitāti;
- izvērtēt nodarbināto zināšanas, prasmes un kompetences;
- mērķtiecīgi plānot nodarbināto mācību, attīstības, profesionālās pilnveides un nodarbinātajiem nepieciešamos atbalsta pasākumus.

Kvalitātes monitoringa sistēmas ietvaros tiek izmantots speciāli izveidots informācijas tehnoloģiju risinājums, kas ir integrēts Dienesta informācijas sistēmā "PLUS". Probācijas klientu uzskaites sistēma

"PLUS" ir Dienesta nodarbināto darba vide, kurā tiek iekļauta visa informācija par funkciju īstenošanu un darbu ar probācijas klientiem.

Nodarbināto slodzes monitorēšanas sistēmas pilnveide

Lai nodrošinātu vienmērīgu Dienesta nodarbināto slodzes sadalījumu teritoriālo struktūrvienību nodaļās, Dienestā kopš 2007. gada ir ieviesta nodarbināto slodzes aprēķināšanas un monitorēšanas sistēma, kas ir balstīta uz nodarbināto darba procesu hronometrāžu katrā Dienesta funkcijā. Pārskata gadā tika pilnveidota nodarbināto slodzes aprēķināšanas un monitorēšanas sistēma. Tā ir integrēta Probācijas klientu uzskaites sistēmā "PLUS", kas nodrošina automātisku aprēķina veikšanu (objektīvu rezultātu bez cilvēkresursu patēriņa datu ievades nodrošināšanai), ļauj operatīvi monitorēt nodarbināto noslodzi un organizēt nodarbināto noslodzes izlīdzināšanas pasākumus.

DIENESTA PERSONĀLS

Vidējais nodarbināto skaits Dienestā 2024. gadā bija 426 nodarbinātie, savukārt kopējais amata vietu skaits Dienestā bija 458 amata vietas. 2024. gadā amata vietu skaits Dienestā tika palielināts par 31 amatu vietu.

2024. gada 31. decembrī Dienestam tiesiskās (darba un civildienesta) attiecības bija ar 436 nodarbinātajiem.

Izglītības līmenis	Skaits
Vidējā/vidējā profesionālā:	10
1.līmeņa augstākā	5
Bakalaura grāds	258
Maģistra grāds	161
Doktora grāds	2

Apgūtās izglītības programmas (nodarbinātais var būt apguvis vairākas programmas):	Skaits
Tiesību zinātne	115
Sociālais darbs	48
Pedagoģija	70
Psiholoģija	55
Cita (uzņēmējdarbība, sabiedriskās attiecības, IT, u.c.)	148

2024. gadā Dienesta personāla rotācijas koeficients, kas norāda, par cik procentiem gada laikā ir nomainījies personāls, bija 18%. Salīdzinot ar 2023. gadu, personāla rotācijas koeficients ir samazinājies par 1%.

Personāla iedalījums vecuma grupās	Kopā
Līdz 29 gadiem	25
30-39 gadi	119
40-49 gadi	138
50-59 gadi	115
60 un vairāk gadi	39

Personāla iedalījums pēc dzimuma	Skaits
Vīrieši	66
Sievietes	370

Vidējais vecums Dienesta nodarbināto vidū 2024. gadā bija 45 gadi.

Dienesta personāla mācības

2024. gadā saskaņā ar Dienesta mācību un profesionālā atbalsta pasākumu plānu īstenoti 106 mācību pasākumi, no kuriem 47% bija saistīti ar probācijas funkciju apguvi, 28% jauno Dienesta nodarbināto mācībām, 22% – atbalsta funkciju mācībām un 3% – Dienesta brīvprātīgo darbinieku mācībām. 57% no īstenotajām mācībām norisinājās tiešsaistē, 35% klātienē un 8% kombinētā formātā.

DIENESTA KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

SABIEDRISKĀS ATTIECĪBAS

No 2024. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim Dienests piedalījās ziņu materiālu/sižetu veidošanā, kas saistīti ar probācijas jomu un sabiedrības drošību plašākā izpratnē. 2024. gadā plašsaziņas līdzekļos tika uzskaitītas 756 publikācijas par Dienestu (atslēgas vārds "Valsts probācijas dienests"). Visa Dienesta komunikācija pārskata gadā sasniedza 20 miljonus lielu auditoriju, savukārt publicitātes efektivitātes indekss bija 22.

Dati apkopoti ar LETA mediju monitoringa rīku "Station".

STARPINSTITŪCIJU SADARBĪBA UN SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU

Konsultatīvās padomes

Lai sekmētu institūciju optimālu sadarbību vienotas politikas īstenošanā probācijas jomā, Dienests saskaņā ar Valsts probācijas dienesta likuma 20. pantu un Ministru kabineta 2022. gada 20. decembra noteikumiem Nr. 814 "Valsts probācijas dienesta konsultatīvo padomju un to apakšpadomju darbības noteikumi" sasauc un organizē Dienesta Konsultatīvās padomes. Konsultatīvo padomju sastāvā tiek iekļauti arī nevalstisko organizāciju pārstāvji. Kopumā Dienestā ir izveidotas un darbojas 15 konsultatīvās padomes un to apakšpadomes.

Vairāk: <https://www.vpd.gov.lv/lv/konsultativa-padome>

Starpinstitūciju sadarbība

Lai mazinātu probācijas klientu atkārtotu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas risku, Dienests organizē starpinstitūciju sadarbības sanāksmes, nodrošinot to metodisko vadību.

2024. gadā Dienests organizēja 1217 starpinstitūciju sanāksmes, no kurām 320 organizētas par personām, kuras veikušas noziedzīgu nodarījumu pret tikumību un dzimumneaizskaramību, 247 – par nepilngadīgām personām, kuras izdarījušas noziedzīgu nodarījumu, savukārt 650 – par personām, kuras veikušas citus noziedzīgus nodarījumus un nav nepilngadīgas personas.

Vairāk: <https://www.vpd.gov.lv/lv/stis>

Sadarbība sabiedriskā darba jomā

Lai veicinātu sabiedrības iesaisti Dienesta funkciju īstenošanā un sociāli atbildīgu darba devēju piesaisti kriminālsoda - sabiedriskais darbs - un audzināša rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs – izpildes ietvaros, Dienests aktīvi sadarbojas ar reliģiskajām un nevalstiskajām organizācijām un 2024. gadā ir noslēdzis 54 jaunus līgumus (kopumā aktīvi 821 līgumi) par probācijas klientu nodarbināšanu sabiedriskajā darbā.

Sadarbība uzraudzības un probācijas novērošanas jomās

Īstenojot darbu ar probācijas klientiem, Dienests piesaista pakalpojuma sniedzējus, tai skaitā no nevalstiskā sektora. Tas tiek īstenots vairākās jomās – nodarbināto zināšanu pilnveidošanā un probācijas klientu nodrošināšanā ar pakalpojumiem, t.sk., sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem, u.c. 2024. gadā sociālās rehabilitācijas pakalpojumus probācijas klientiem nodrošināja astoņas nevalstiskās organizācijas.

Sadarbības memorandi ar NVO

Lai veicinātu pilsoniskās sabiedrības ieguldījumu noziedzības mazināšanā un sociāli atstumto personu iekļaušanu sabiedrībā, Dienests slēdz sadarbības memorandus ar nevalstiskajām organizācijām. Kopumā Dienestā ir noslēgti 14 sadarbības memorandi. 2024. gadā sadarbības memorands noslēgts ar biedrību “Laiks jauniešiem”.

Dienests 2024. gada 4. aprīlī Eiropas Savienības mājā rīkoja pasākumu “Memorandu diena”. Pasākuma mērķis - attīstīt sadarbību gan ar organizācijām, ar kurām ir noslēgts sadarbības memorands, gan ar citām nevalstiskām organizācijām, biedrībām.

Vairāk: <https://www.vpd.gov.lv/lv/sadarbibas-memorandi-0>

BŪTISKĀKIE SASNIEGUMI 2024. GADĀ UN 2025. GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

Būtiskākie sasniegumi 2024. gadā

Bērnu tiesību mācības darba devējiem sabiedriskā darba jomā

2024. gadā Dienests organizēja mācības par bērnu tiesību aizsardzības jautājumiem darba devēju nodarbinātajiem, kuri ikdienā nodrošina kriminālsoda vai audzināša rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs – izpildi bērniem. Mācībās piedalījās 202 sabiedriskā darba devēji.

Jaunas probācijas programmas ieviešana

2024. gadā Dienests uzsāka jaunas probācijas programmas "AUTOkontrole" ieviešanu darbā ar probācijas klientiem, kuri veikuši noziedzīgu nodarījumu saistībā ar ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem un transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā. 47 Dienesta speciālisti ir apguvuši prasmes darbam ar šo programmu. 2024. gadā programma tika licencēta un 2025. gadā tiks uzsākta tās īstenošana visā Latvijā.

Dienesta klientu iesaiste ESF+ projekta Nr. 4.3.4.6/1/23/I/001 "Atbalsts probācijas klientu resocializācijai" aktivitātēs

2024. gada ESF+ projekta ietvaros nodrošināti atbalsta pasākumi probācijas klientu resocializācijai – psihoterapeita un psihiskās veselības speciālista konsultācijas.

Probācijas klientu pārmaiņu novērtējums

2024. gadā uzraudzības funkcijas ietvaros ieviests probācijas klienta pārmaiņu novērtējums. Tas ļauj probācijas klienta lietas vadītājam noteikt prioritātes un darba virzienus, izvēloties piemērotākās stratēģijas darbā ar probācijas klientiem.

Specializācija darbam ar bērniem un jauniešiem

Lai nodrošinātu, ka darbam ar bērniem un jauniešiem tiek piesaistīti Dienesta nodarbinātie ar atbilstošām zināšanām, prasmēm un kompetencēm, 2024. gadā Dienestā tika ieviesta specializācija darbā ar bērniem un jauniešiem, kā arī papildus izveidotas trīs nodaļas darbam ar bērniem un jauniešiem (viena Rīgas Rietumu reģiona teritoriālajā struktūrvienībā, viena Latgales reģiona teritoriālajā struktūrvienībā un viena Kurzemes reģiona teritoriālajā struktūrvienībā).

PLUS attīstība

2024. gadā Dienesta informācijas sistēmā PLUS tika uzlabotas integrācijas ar ārējām informācijas sistēmām, kas ļauj Dienestam saņemt informāciju, neiesaistot probācijas klientu. Tika ieviesti arī jauni risinājumi dokumentu apritē starp iestādēm — no Dienesta informācijas sistēmas uz citām informācijas sistēmām, kas paātrina dokumentu apriti un ļauj ietaupīt finanšu līdzekļus, samazinot izdevumus.

Nozīmīgākie plānotie pasākumi 2025. gadā

ESF+ projekta Nr. 4.3.4.6/1/23/I/001 "Atbalsts probācijas klientu resocializācijai" aktivitātes

Tiks izstrādāta interaktīva resocializācijas metode, kas paredzēta probācijas klientiem, kuri veikuši noziedzīgu nodarījumu, kas saistīts ar transportlīdzekļa vadīšanu reibumā.

Tiks nodrošinātas individuālās un grupu supervīzijas Dienesta brīvprātīgā darba veicējiem.

PLUS pilnveidojumi

2025. gadā plānots ieviest lietotni probācijas klientiem, lai nodrošinātu operatīvāku un efektīvāku informācijas apriti. Tiks paplašināts to iestāžu loks, no kurām Dienesta informācijas sistēma elektroniski saņem datus. 2025. gada otrajā pusē plānota lietvedības sistēmas integrēšana Dienesta informācijas sistēmā PLUS, lai dokumentu, kas attiecināmi uz probācijas klientu, apstrāde notiks ātrāk, neiesaistot ārējo informācijas sistēmu.

Pētījumi:

- **Probācijas programmu efektivitātes novērtējums**

Pētījuma mērķis ir izvērtēt Dienesta īstenoto probācijas programmu efektivitāti, apkopojot un analizējot datus par programmu īstenošanas procesu, dalībnieku līdzdalību un iesaisti, kā arī riska, vajadzību un pārmaiņu posmu novērtējumu rezultātu izmaiņām pirms un pēc dalības programmās (ja iespējams), ar mērķi novērtēt, kādā mērā ir sasniegti katras programmas uzdevumi un vai dalība programmā ir veicinājusi pozitīvas pārmaiņas dalībnieku uzvedībā un riska un vajadzību profilā.

- **RVN jomas attīstības vajadzības un iespējas: 25 gadi un vecāki klienti**

Pētījuma mērķis ir izvērtēt Dienesta RVN prakses atbilstību probācijas klientiem, kas vecāki par 25 gadiem. Pētījuma rezultātā paredzēts izvērtēt esošo RVN praksi darbā ar šo klientu grupu un nepieciešamības gadījumā sagatavot priekšlikumus, kuros iekļautas iespējas RVN uzlabošanai, lai padarītu to atbilstošāku darbam ar šo grupu.

- **Probācijas klienti (2016.-2021.) un noziedzīgu nodarījumu recidīvs**

Pētījuma mērķis ir noteikt probācijas klientu noziedzīgu nodarījumu recidīva rādītājus kopumā un dažādās probācijas funkcijās, novērtēt to atšķirības 2016. – 2021. gada izlasēs.